

DE INDUSTRIE EN DE PROVINCIE

Waarom een innovatieve en duurzame industrie van essentieel belang is voor onze regionale brede welvaart op lange termijn

---

Inbreng industriebranches t.b.v. de provinciale staten verkiezingen 2023

#PS2023

DE INDUSTRIE IS ESSENTIEEL VOOR REGIONALE WELVAART

- **Groot aandeel in onze welvaart.** De Nederlandse industrie is goed voor 12% van ons bbp en is daarmee één van de belangrijkste economische sectoren. Door de sterke verwevenheid met de dienstensector is bij elkaar opgeteld zelfs 20% van onze economie afkomstig van de industrie.
- **Exportkampioen:** meer dan de helft de helft van onze export komt voor rekening van de industrie.
- **Innovatie en productiviteit;** de industrie draagt voor 50% bij aan de R&D-uitgaven van bedrijven. Het overgrote deel van de broodnodige productiviteitsgroei (70%) komt ook van de industrie door technologische vernieuwing.
- **Zonder maakbedrijven valt er ook in uw provincie een stuk minder te adviseren, bankieren of verkopen.** Naar schatting zo'n 1,9 miljoen mensen hebben in Nederland direct of indirect werk dankzij de industrie.
- **Nederlandse industrie een wereldwijde koploper!** We zijn wereldmarktleider in chipmachines en medische apparatuur. We zijn een koploper in chemie en de productie van voedingsmiddelen. Maar we maken ook de mooiste en innovatiefste vezels, tapijten en metalen. Of het nou is in de Brainport-regio, het diepe Zuiden, het hoge Noorden of het prachtige Overijssel en Zeeland; overal zijn er (mkb-) maakbedrijven die wereldwijde markten domineren en waar mensen prachtig werk vinden.
- **De industrie doet dit allemaal niet alleen,** maar vaak in nauwe samenwerking met regionale kennis- en onderwijsinstellingen (mbo, hbo, universiteiten, TNO, etc.) én met andere bedrijven in hun keten.
- **De industrie heeft nog veel te doen om de impact op zaken als de omgeving terug te dringen.** Tegelijk biedt de industrie nieuwe oplossingen voor grote maatschappelijke vraagstukken, als schoon drinkwater, gezonde voeding en het klimaat. Van het groene staal voor onze windmolens tot de coatings voor zonnepanelen en de nieuwste technologie voor de zorg en onze mobieltjes.
- **De industrie is daarnaast een vliegwiel voor de verduurzaming van provincies.** Als we er met elkaar in slagen de grote regionale industrieclusters te verduurzamen dan profiteren daar niet alleen burgers van met een schonere lucht en omgeving, maar ook hele achterliggende ketens met nieuwe electra- en waterstof- en CO2-netwerken en door de afname van duurzame halffabricaten. De grote industrieclusters hebben heldere klimaatdoelen voor 2030 en 2050 en hebben dat uitgewerkt in concrete plannen die komende jaren tot uitvoering komen.

Nederland kent een aantal belangrijke regionale industrieclusters.

Van Brainport Eindhoven tot Emmen met vezels/kunststof tot Chemelot, het Noordzee kanaalgebied en Zeeland tot Foodvalley en bijv. de hoogwaardige maakindustrie in Overijssel of farma in Oss en Leiden

AANDACHT VOOR DE INDUSTRIE IN DE PROVINCIE - EEN QUICKSCAN

WIJ ANALYSEERDEN DE VERKIEZINGSPROGRAMMA'S PER PROVINCIE. DE HOOFDLIJNEN:

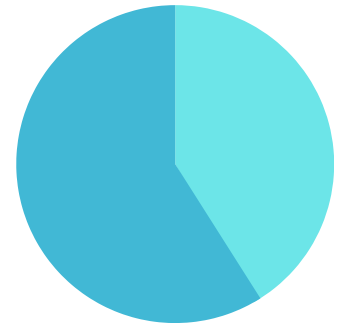
- We hebben 82 verkiezingsprogramma's van 7 partijen (CDA, VVD, D66, GL, PvdA, BBB, CU) bestudeerd op de aandacht voor het thema 'industrie'
- In totaal viel het woord 'industrie' 614 keer in alle programma's.
- Verhouding positief/negatief is 253 vs. 361. 41% van de teksten was positief tav de industrie en in 59% van de gevallen stond de industrie in een negatieve context.
- Alle partijen maken in hun programma's onderscheid tussen de verschillende soorten industrie. Maakindustrie en de hightechindustrie worden veelal als positief gezien. Chemische en basisindustrie staan vaak in een negatief daglicht.

Positief:

- De verschillende partijprogramma's zijn over het algemeen positiever ten aanzien van de industrie in provincies die verder van de Randstad af liggen (Zeeland, Groningen, Limburg, etc.) en waar sprake is van belangrijke clusters van industrie.
- Als partijen positief zijn over industrie gaat het vaak over de werkgelegenheid die de industrie biedt of de onderwijsfunctie. Ook wordt vaak gesproken in termen van 'we hebben' bepaalde industrie waar men trots op is in de regio.
- Vrijwel alle partijen willen -net als de industrie zelf- inzetten op het gebruik van (groene) waterstof voor (verduurzaming van) industriële processen.
- Sommige partijen willen ook de industrie uitbouwen, maar dit gaat vaak over specifieke maakindustrie (Brainport) of gebieden (zoals Eemshaven)

Negatief:

- Veel partijen (GL, PvdA, BBB, CU) zijn ronduit negatief over de industrie, maar vaak op verschillende fronten. Zo zijn sommigen uitgesproken pro-landbouw (BBB), terwijl anderen pro-klimaat zijn en de industrie vooral als vervuiler neerzetten in hun programma.
- Veel partijen kijken naar de industrie in het kader van ruimtelijke ordening. Vaak gaat het daarbij om het terugbrengen van de ruimte voor industrie en het combineren (of zelfs innemen) van industriegebied t.b.v. bijvoorbeeld zonnepanelen of windmolens.
- Alle partijen kijken naar de industrie voor het oplossen van de stikstofproblematiek - het is daarbij vaak niet duidelijk of dit bovenop de huidige afspraken komt of wat precies wordt bedoeld.
- Veel partijen spreken over industrie in het kader van vervuiling, zonder kenbaar te maken wat de industrie al doet aan verduurzaming en de plannen die er zijn en zelfs al worden uitgevoerd. Alleen de VVD heeft het over het stimuleren daarvan, andere partijen willen dit vooral op kosten van de industrie doen.
- Veel partijen kijken verder naar industrie in het kader van reduceren van water(gebruik). Dit is vaak gekoppeld aan de waterschap programma's.

**kijk op de
industrie in teksten**

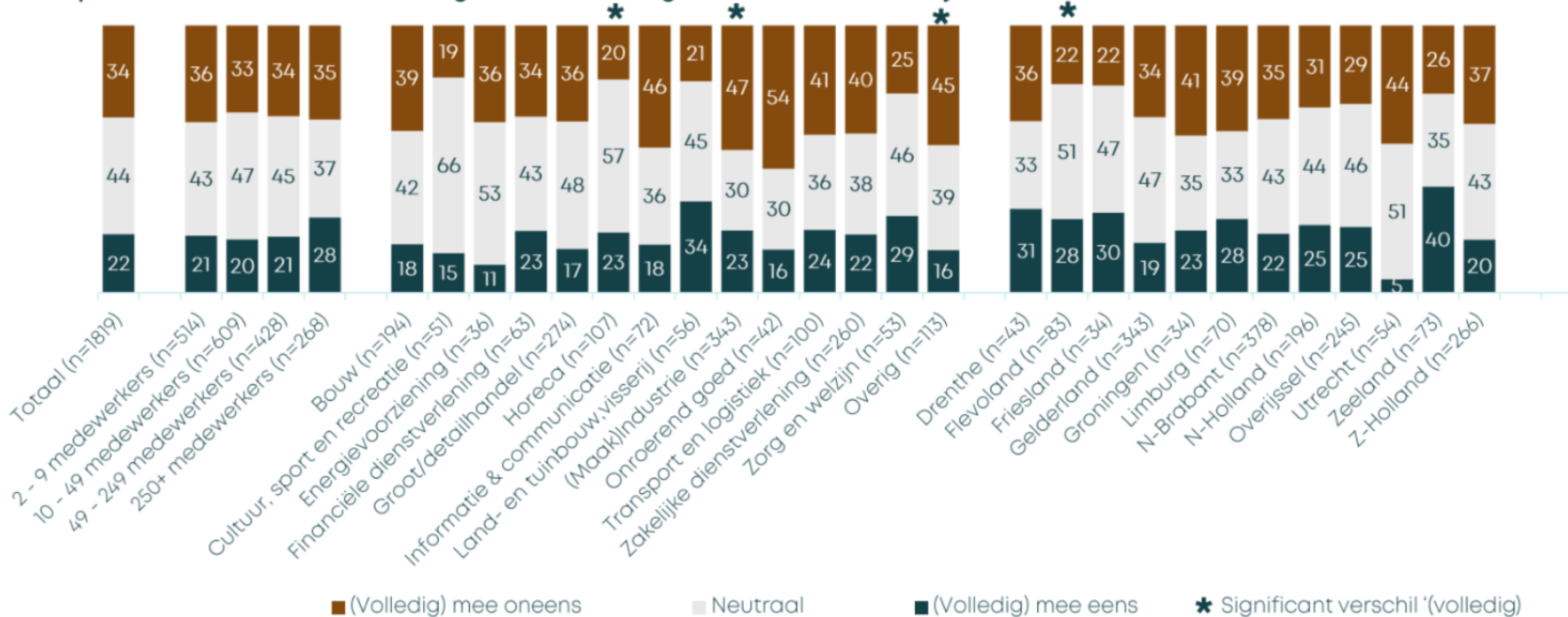

HOE KIJKEN ONDERNEMERS ZELF NAAR HUN PROVINCIE?

22% van de bedrijven is het eens met de stelling "De provincie heeft voldoende oog voor het belang van industriële bedrijven", maar 34% niet. Bedrijven in de (maak)industrie zijn het hier sterker mee oneens. Bijna de helft (47%). In de provincie Flevoland is men het positiefst: slechts 22% is het ermee oneens.

Perceptie Provinciale politiek (%) *

"De provincie heeft voldoende oog voor het belang van industriële bedrijven"

* I.v.m. een lage n (<30) zijn de branches Delfstoffen, Water- en afvalbeheer en Onderwijs niet weergegeven in de uitsplitsing

* Significant verschil '(volledig) niet mee eens' t.o.v het totaal

Hieronder leggen we u graag een aantal stellingen voor die ons een goed beeld geven van uw perceptie ten aanzien van het ondernemingsklimaat. Geef aan in hoeverre u het met elke stelling eens of oneens bent | n = exclusief "weet niet/ n.v.t."

Top 5 meest genoemde problemen door maakbedrijven (n = 356):

1. Arbeidsmarkt (66%)
2. Regeldruk en vergunningverlening (59%)
3. Hoge energiekosten (45%)
4. Belastingen en premies (39%)
5. Verduurzaming en de energietransitie (27%)

BOUW MEE AAN EEN INNOVATIEVE EN DUURZAME INDUSTRIE

STEM 15 MAART OOK VOOR EEN STERKE EN DUURZAME INDUSTRIE

Uit onze analyse blijkt dat men in veel provincies trots is op de regionale industrie en de geboden werkgelegenheid, samenwerking met onderwijsinstellingen en alle mooie innovaties die er worden ontwikkeld.

Opvallend is wel dat men vooral verder van de Randstad positiever is over de eigen industrie. Als industriebranches hebben we dus nog veel te doen om te zorgen dat ook in andere delen van het land men weer positiever over de industrie gaat denken.

We hebben daarbij veel te doen komende jaren; van de energietransitie tot minder druk op de leefomgeving. Daar zetten we ons elke dag voor in, net zoals we dat elke dag doen om de beste producten te leveren aan onze klanten; van het staal voor windmolens tot de coatings voor zonnepanelen tot circulair tapijt.

Een sterke industrie is helaas geen vanzelfsprekendheid als we kijken naar de hoge energiekosten, de vertraagde aanleg van nieuwe infrastructuur om te kunnen verduurzamen (netcongestie, etc.) en ook de stikstofproblematiek zet allerlei nieuwe duurzame ontwikkelingen op slot. Met de nieuwe provinciebesturen zetten we hier graag samen onze schouders onder de komende jaren voor een innovatieve en duurzame industrie die tot de top van de wereld kan blijven behoren!

Kijkt u bij het uitbrengen van uw stem ook even hoe de partij van uw voorkeur kijkt naar de industrie? Dank u wel!

Colofon

Deze flyer is opgesteld door de samenwerkende industriebranches en bedrijven achter www.industrieraanbodaannederland.nl en andere relevante industriebranches.

